

uplatniť a prichodí sa ím živorit' bez prostriedkov materiálnych, lebo tá pred 4 mesiacami zvolená medziparlamentná komisia ešte nežaserala najskôr preto, že tam v Rusku málo stratili tí páni.

Z načím sa

Ružomberok, dňa 24. septembra 1924.

S úplnou úctou:

Eduard Kraliček^b
Ružomberok, podhorá.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-2, k. 396. Originál, strojopis.^c

- a – Adresováno: Pán prof. Tomáš G. Masaryk, prezident čs. republiky v Topolčiankách. Na obálce razítko Ružomberok, 24. IX. 24. Dopis byl odeslán doporučeně a označen Súkromné. Na rubu obálky rukou připsáno: odošielá Edo Kraliček, Ružomberok, Podhorá.
- b – Vlastnoruční podpis perem.
- c – Dopis je psán v nářečí. Na dokumentu vlastnoruční Masarykova poznámka: Slovensko. Připojeno též úřední razítko: Došlo do Topolčianek dne 25/9 1924.
- 1 – Slovensko-ruský spolok památi Štúra se vyslovoval pro spojení Slovenska s Ruskem a odmítal ideu jednotného československého národa.
- 2 – Míněno je vedení svazu Česko-slovenských spolků na Rusi, které prosazovalo spojení Čechů a Slováků do jednoho státu, byť se pod vlivem Slovensko-ruského spolku památi Štúra přihlásilo k myšlence autonomie Slovenska. Viz: *Dokumenty slovenskej národnej identity a štátnosti I.*, Bratislava 1998, dok. č. 138, s. 442–444.
- 3 – Masarykova přednáška se konala 28. srpna (15. srpna podle juliánského kalendáře) 1917, její obsah viz MASARYK, T. G. *Válka a revoluce II.* Praha 2008, s. 219–229.

I. Ruppeldt T. G. Masarykovi
Bratislava, 28. září 1924

/128

Pane Prezidente!

Rácte dovolit', aby som Vás – ako verný republikán – ja po prvý raz smel upozorniť na jeden nespravedlivý – nesmierne krivdiaci odsek zákona, ktorý svojou nespravedlivosťou môže poškodiť dobrému chýru zákonov našej repuliky.

Som prednostom inžinierskeho úradu hlavného mesta Slovenska – Bratislavy, kde som už i pred vojnou účinkoval, po vojne ale menovite poslovenčenie mestského domu bolo mojou úlohou, čo som vzdor môjmu technickému vzdelaniu prevádzať musel ako jediný predprevratový Slovák na bratislavskej radnici za prvé 2–3 roky. – Smutne to vyzeralo a i dnes ešte mnoho by sa tam malo premeniť.

Zo všetkých Vašich rečí, prednášok a skutkov, Pane Prezidente, držím Vás nielen ja, ale zaiste všetci Čechoslováci za ideál neúprosnej pravdy a spravodlivosti, preto po dlhšom uvažovaní a váhaní predsa nemôžem sa zdržať, aby som Vás neupozornil na ten odsek zákona o služobných pôžitkoch štát[ných] zamestnancov č. 394 Zb. z. a n. zo dňa 20. prosinca r. 1922. Diel I. paragr[af] 6 bod II., ktorý znie:

„zmena rodinného stavu zamestnanca sňatkom po 31. prosinci 1922, a narodením detí po 31. prosinci 1923 nemá vlivu na výmeru jednotného drahotného prídavku a prídavok na deti.“¹

Rozumiem a každý verný republikán musí uznať nutnosť redukovania pôžitkov verejných zamestnancov, nemôžeme ale rozumieť a protiví sa každej zdravej logike, že sa istá čiastka verejných zamestnancov tresce s pomerne menšími pôžitkami popri ostatných, ktorým sa ponechávajú väčšie pôžitky.

Po 1. januári 1923 sa ženivší úradníci totiž nemajú žiadneho prídavku na ženu a deti, keďže pred týmto dátumom sa oženivší idú prídavky tieto ďalej.

Kdeže je tu rovnoprávnosť? Či sa touto krivdou chce napomáhať závisť a nenávisť medzi kolegami, keďže jedného žena má mesačne 600–700 Kčs naproti žene druhého, ktorá nemá nič?

Koľko nechuti k práci, koľko zúfania, koľko strádania; z druhej strany ale nemravnosti, nemanželskosti a bezdetnosti bude mať za následky tento nešťastný odsek zákona, ktorý je zrovna proti štátnym záujmom, lebo ničí ten najlojálnejší a najvernejší živel štátu, nakoľko isteže štát stavia na svojich úradníkovi a z ich rodín vyšlých občanov.

Terajší slobodní úradníci totiž, alebo sa nebudú ženiť a tak budú rozmnožovať nemravnosť a kaziť sebe i iným zdravia, nebudú sa môcť venovať svojmu verejnému povolaniu tak prospešne, ako to riadnym manželským životom žijúci môžu – nakoľko z 800–1200 kor[ún] platu mesačného nemožno ani ženu, tým menej deti vyživiť, alebo sa budú zapredávať za veľké vená dobrých partíí, čoho následky sú zase len skazonosné.

Veď následkom tohoto zákona sa chudobné úradníčky a učiteľky nemôžu vydávať, aspoň nie za verejných zamestnancov, a tak neprepustia svoje miesta mladším a nestanú sa matkami. – Následkom tohoto odseku bude sa šíriť bezdetnosť verejného zamestnanectva a tak úbytok štát udržiavajúcej vrstvy.

Nám, ktorí nie z vlastnej viny sme trestaní menšími dôchodkami, ako naši šťastnejší kolegovia, nepozostáva iné ako, aby sme úmornou prácou mimo úradu zarobili nám chýbajúce prídavky na ženy 600–700 Kčs mesačne, aby sme tiež slušne vyživiť mohli. Týmto však trpí nielen úrad a tak obecnosť, ale aj kultúrny a spoločenský život náš bude tým – žiaľbohu – upadať, nakoľko sa žiadnych spolkov zúčastniť, žiadne humánne inštitúcie podporovať a žiadne časopisy a knihy predplácať nie sme v stave.

Pane Prezidente! Nežiadame o rozmnoženie štát[neho] rozpočtu patričnej položky ani o halier, ale žiadame len o spravodlivé rozdelenie obnosu venovaného pre drahotné rodinné prídavky – pre všetkých – ktorí majú zákonitú ženu a nielen pre 99 %, ale i pre ten jeden %, ktorí nešťastnou náhodou nie pred, ale po istom dátume založili si rodinné šťastie. Totiž len o 1–2 % by bolo treba znížiť pôžitky tým 99 % ženatým, aby sa z toho mohli udeliť podobné – rovnaké prídavky na ženy i tomu nešťastnému poslednému 1 % ženatých zamestnancov.

V nádeji, že Vy, Pane Prezidente, Vašou neúprosnou pravdumilovnosťou a spravdivosťou uznáte naše krivdy a budete vedieť sa starať otcovsky rovnako o všetky Vaše dietky a nenecháte ten 1 % macošsky odbavený Vaším zákonom, – znamenám sa – za tak mnohých nemenovaných nešťastných kolegov verejných úradníkov.

Vám v najhlbšej úcte oddaný:

V Bratislave, dňa 28 sept[embra] 1924^a

Ing. Igor Ruppeldt^b
mest[ský] hlav[ný] inž[inier]

DOPIS

AÜTGM, f. T. G. Masaryk, sign. Kor-II-48. Originál, strojopis.

a – Dátce dopsána rukou.

b – Vlastnoruční podpis.

1 – Zákon č. 394/1922 Sb. z. a n. ze dne 20. 12. 1922 o služebných, odpočívnych a zaopatřovacích požítčích civilních i vojenských státních zaměstnanců v podnikách, ústavech a fondech státních a státem spravovaných. Přesné znění § 6, II.: Změna rodinného stavu zaměstnancova sňatkem, přijetím dětí za vlastní neb za schovance po 31. prosinci 1922, dále narozením dětí po 31. prosinci 1923 nemá vlivu na výměru jednotného drahotního přířavku a přířavku na děti.

Křesťanskosociální duchovní ze Slovenska T. G. Masarykovi^a
Lukáčovce, 28. září 1924

/129

Z Vašej kancelárie top[olčianskej] 459/24 zo dňa 22. IX. sme obdržali dopis, aby sme netrvali na svojej žiadosti vyslyšanými byť osobne u Vašej Excelencie, lež aby sme podali písomné memorandum.

Úctive podotkneme, že sme také memorandum už dvakrát predostreli. R[oku] 1922, po prvý raz, vtedy sme boli telegrafične upovedomení, že na Váš rozkaz nás prijme na výsluch p. minister školstva a národnej osvety 22. nov[embra] 1922. Boli sme prijatí. Pán minister Bechyne nám sľúbil, že naša vec bude vyriadená ohľadom odopretej kongruí^b a štátnych pôžitkov. Žiaľbohu sa to doposiaľ nestalo.

Medzitým v našej žalobe vyniesol najvyšší administratívny súd výrok, pod číslom: 3296/23 – dľa ktorého minister školstva, p[án] m[inister] Bechyne, protizákonu a ne-spravodlivo jednal, keď nám štátne pôžitky odoprel. Nestalo sa nič.

Podali sme na Vašu Excelenciu druhé memorandum r[oku] 1923.¹ Dostali sme odpoveď, že naša sťažnosť bola podaná patričnému ministerstvu školstva. A vtedy sa zase nestalo nič. Preto sme chceli ústne predostrieť našu sťažnosť na najvyššom